

پرده جدید نزاع بغداد و واشنگتن
عراق رنگ ثبات را می بیند؟

بابک مهراندیش

دفتر ریاست جمهوری عراق روز گذشته (سه‌شنبه) در بیانیه‌ای ضمن رد هر گونه دخالت خارجی در امور داخلی این کشور خطاب به آمریکا اعلام کرد که اصلاحات در عراق بوده و هر گونه دخالت خارجی مردود و باطل است. سایت اطلاع‌رسانی دفتر رئیس جمهوری عراق در بیانیه‌ای اعلام کرد این مردم عراق هستند که طبق الویت و منافع ملی و با احترام به رهنمودهای مرجعیت دینی در چارچوب قانون اساسی برای کشورشان تصمیم می‌گیرند و این تصمیم مسائله‌ای کاملاً داخلی و مستقل است. در بیانیه مذکور آمده است که اصلاحات موردنظر یک تصمیم مختص و مربوط به عراقی‌هاست و به خواست مردم عراق صورت می‌گیرد و عراق امکان ندارد تسلیم دیکته‌های خارجی شود و هر گونه دخالت خارجی در امور داخلی کشور امری مردود است.

این موضع‌گیری دفتر ریاست جمهوری عراق از شروع اعتراضات مردمی در این کشور برای اولین بار است که در چنین سطح و با چنین بیانی اتخاذ می‌شود که دلیل آن بیانیه اخیر کاخ سفید در مورد وضعیت کنونی عراق است. در متن بیانیه کاخ سفید صریحاً بحث تغییر ساز و کار و ساختار سیاسی عراق مورد اشاره قرار گرفته است؛ به گونه‌ای که گفته شده نظام سیاسی این کشور که بر پایه «دموکراسی انجمنی» استوار است، باید مورد بازبینی قرار بگیرد که طریقه تثبیت این سناریوی واشنگتن، همه‌پرسی سراسری بیان شده است.

واکنش‌ها به این بیانیه تنهادر همین حد خلاصه نمی‌شود. «مقتدی صدر»، رهبر جریان صدر عراق در پیامی توییتی با اشاره به پیشنهاد مداخله جویانه اخیر آمریکا در خصوص برگزاری انتخابات زودهنگام در عراق، نوشت: «آمریکای اشغالگر بار دیگر ثابت کرد در امور همه دخالت می‌کند. آنها باید بدانند که عراق متعلق به عراقی‌ها است. تنها مردم عراق هستند که حق تعیین سرنوشت این کشور را دارند و آمریکای اشغالگر، مفسدان را جمع‌آوری کرده و آن‌ها را بر مردم مسلط کرده‌است.

نزاع میان سیاسیون عراق و آمریکا اگر چه وارد فاز جدید خود شده است اما در بغداد و شهرهای جنوبی رخدادهایی در حال عیان شدن است که حداقل اوضاع میدانی و امنیتی را در هاله‌ای از غبار قرار می‌دهد. به عنوان مثال انجمن معلمان عراق روز گذشته (سه‌شنبه) خواستار برگزاری تظاهرات منسجم و یکپارچه در سراسر استان‌های عراق طی امروز (چهارشنبه) شد. در این راستا انجمن معلمان عراق شاخه کرپلانیز از تحصن در تمام مدارس استان طی روز سه‌شنبه خبر داد. در بیانیه این انجمن آمده است، تظاهرات راس ساعت ۱۰ صبح چهارشنبه به وقت محلی از دفاتر و شعب این انجمن در استان‌ها تا میدان اصلی تجمعات مردمی برگزار خواهد شد. این انجمن تأکید کرده، تظاهرکنندگان دست‌نوشته‌هایی حاوی درخواست‌های مردمی را در دست داشته باشند که شورای مرکزی تصویب کرده است.

در این راستا، سومر به نیوز به نقل از گروه اطلاع‌رسانی امنیتی عراق اعلام کرد، یک موشک از نوع گراد شب گذشته (بامداد سه‌شنبه) به منطقه الاسکان در غرب بغداد اصابت کرد که بدون عمل کردن در یک بازار روز کشف و خنثی شده است. این گروه در ادامه بیانیه خود افزود، موشک دیگر از همین نوع در همان لحظه به مدرسه پسرانه آشور در منطقه الشعب در شمال بغداد اصابت کرد که منجر به خساراتی به مدرسه شد؛ اما تلفات جانی در بر نداشت. طبق بیانیه این گروه، نیروهای امنیتی مستقیماً تحقیقاتی را در خصوص این دو حادثه برای شناسایی عوامل این اقدام تروریستی آغاز کردند.

مجموع این مسائل به خوبی نشان می‌دهد

نه تنها نزاع بغداد و واشنگتن وارد فاز جدید شده،

بلکه تحركات میدانی، خط‌دهی‌های خارجی

و همچنین مطالبه مردم عراق پرده دیگری از

تحولات را به نمایش می‌گذارد که خروجی آن

می‌تواند ابدیکال‌تر از گذشته باشد.

بررسی عمق امنیت ملی روسیه تا ۲۰۳۰ در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»؛ صف‌بندی، از شام تا بولیوی

شاخص‌هایی را در امنیت ملی‌اش در نظر گرفته‌است؟

در سالگرد فروریختن دیوار برلین یکی از مسائلی که می‌توان به آن اشاره کرد، سیاست خارجی مبتنی بر «واقع‌گرایی» است که روسیه در سه دهه گذشته در پیش گرفته است. واقع‌گرایی روسی به حفظ وضع موجود در مناسبات مسکو و کشورهای خارج نزدیک خود از جمله تاجیکستان، ازبکستان، قزاقستان و قزیزستان منجر شده است که بلاروس را هم نمی‌توان از این مهم مستثنی دانست. سفر روز سه‌شنبه الکساندر لوکاشنکو به وین را هم می‌توان در همین راستا بررسی کرد؛ چرا که این نخستین سفر لوکاشنکو در دوران تحریم‌های سخت‌گیرانه علیه وی است اما نقشی که بلاروس در تحولات اوکراین و مسائل شرق این کشور بازی کرده است از لوکاشنکو یک میانجی‌گر ساخته که تصویری است که شخص لوکاشنکو به طور جدی طی سال‌های گذشته به دنبال آن بوده است. شرایط بلاروس و اوکراین تفاوت‌های بسیاری دارد و تصور اینکه روزی بلاروس در خاک روسیه ادغام شود و به بخشی از فدراسیون روسیه ملحق شود در شرایط سیاسی کنونی و حتی تا پایان ریاست جمهوری پوتین تا سال ۲۰۲۴ کمی بعید به نظر می‌رسد؛ اما مساله تعرفه‌های اقتصادی و آنچه به سیاست‌های انرژی روسیه مربوط است

می‌تواند دولت لوکاشنکو را با چالش‌های بسیاری روبه‌رو کند؛ چرا که مسکو شرکت‌های روسی انرژی طی برنامه جدیدی قصد دارند تا با افزایش قیمت حامل‌های انرژی تعاملات خود را با این کشور وارد فصل جدیدی کنند.

■ **یعنی معتقدید که سفر رئیس‌جمهوری بلاروس به اثرش نوعی تقابل با مسکو به حساب می‌آید؟ اصالتاً چه محرکی باعث شده روسیه فضای امنیتی خود را بازتعریف کند؟**

واقعیت این است که سفر لوکاشنکو به اثریش که روز سه‌شنبه انجام شد از چند منظر دیگر قابل بررسی است؛ چرا که اتحادیه اروپا تحریم‌های جدیدی علیه روسیه وضع کرده است و روابط مسکو و بروکسل چندان در دوران ماه عسل خود نیست.

در همین چارچوب برای پاسخ به

سوال شمارد مورد سیاست‌های امنیتی روسیه باید این نکته را تأکید کرد که مسکو به دنبال تغییر وضع موجود در حوزه پیرامونی خود پس از سال ۱۹۹۱ نبود و نیست اما پیشروی غرب به سوی مرزهای روسیه و حضور در پایگاه‌های سنتی این کشور در «خارج نزدیک» روسیه عملاً منجر به بازتعریف فضای امنیتی این کشور در این حوزه‌ها شده است. فضای بین‌الملل فضای تقابل است و مسکو در یافته است که راهبرد کلان آمریکا محدود کردن روسیه در مرزهای سرزمینی‌اش است و از تمام رژیم‌هایی که علیه کرملین در رفتار و ساختار سیاسی‌شان اقدام می‌کنند، حمایت می‌کند.

■ **به رژیم‌های سیاسی و حمایت اشاره کردید؛ اخیراً شاهد به‌هم ریختگی سیاسی در بولیوی هستیم و روسیه چشم خود را به تحولات این کشور دوخته است. چرا مساله بولیوی برای پوتین مهم است؟**

به نکته خوبی اشاره کردید. بولیوی یکی از سرزمین‌های مورد مناقشه میان روسیه و آمریکایی‌ها سال‌های جنگ سرد و پس از آن بوده است. دولت‌های چپ‌گرا در آمریکای لاتین با تکیه بر محور ایدئولوژی مارکسیستی از حمایت‌های شوروی برخوردار بوده‌اند و جریان‌های ضد آمریکایی پس از جنگ سرد نیز مورد توجه مسکو هستند. روسیه با تمرکز بر تحولات شوریهایی چون سوریه وارد نوع جدیدی از تقابل با آمریکا شد که عرصه درگیری و منازعات میان قدرت‌های بزرگ را در محدوده خاورمیانه، آمریکای لاتین، شرق آسیا و اروپای شرقی در چندمحور (از جمله سقوط دولت‌های چپ‌گرا از جمله ونزوئلا، تغییر دولت در اکوادور، تلاش برای سرنگونی بشار اسد در سوریه و حتی مساله اوکراین و کره شمالی) گسترش داد. در حال حاضر مساله بولیوی در همین چارچوب قابل بررسی است.

بولیوی به‌طور سنتی یکی از کشورهای آمریکایی جنوبی است که آمریکایی‌ها به روش سنتی خود در این کشور کودتا کرده‌اند. در طول ۱۲ سال حکومت مورالس و تقویت جبهه بولیواری در آمریکای جنوبی، واشنگتن

و سازمان سیا به‌علاوه سرویس‌های امنیتی غربی تلاش‌های مضاعفی را برای سرنگونی مورالس در دستور کار قرار دادند که در نهایت به خروج او از کشور و پناهندگی سیاسی‌اش در مکزیک منجر شد. اما با کمی فاصله از تفسیر بحث‌های تاریخی باید بدانیم که مسکو در دو محور گاز و لیتنیوم با بولیوی بر اساس پیشنهادهای مورالس قرار بود همکاری‌هایی را انجام دهد و البته نخستین نیروگاه اتمی بولیوی هم توسط روسیه در این کشور در حال ساخت است. روابط بولیوی و روسیه طی دوران پوتین و مدوئف با آرامش و در مسیر توسعه پیش‌رفت و حالاً روسیه با توجه به حضور فعال در اقتصاد بولیوی قطعاً تلاش می‌کند با دولت جدید این کشور همکاری خود را ادامه دهد.

■ **چشم‌انداز سیاسی را در بولیوی چگونه می‌بینید؟ بازی روس‌ها در این پازل چگونه خواهد بود؟**

تا زمان برگزاری انتخابات مجدد معاون سنای بولیوی زمام‌آمر را در دست دارد. آنچه در ونزوئلا رخ داد با سناریویی که در بولیوی شاهد آن بودیم در مدل تفاوتی ندارد اما در بولیوی ارتش از مورالس مانند ونزوئلا (حمایت ارتش از مادورو) حمایت نکرد. به همین منظور و با فشار نظامیان که در میان آنها آمریکا نفوذ کرده بود، مورالس مجبور به استعفا شد. روسیه در طول سالهای گذشته روابط مستحکمی را در آمریکای لاتین در دستور کار خود داشته است و رویکرد مسکو بر اساس سیاست‌های واقع‌گرایانه این کشور همانطور که پیش‌تر اشاره کردم، عملاً در مناطق تحت نفوذ شوروی تغییر نکرده است.

باید متوجه بود که روسیه نقش آمریکا در آمریکای لاتین را مخرب می‌داند و در رقابت‌های منطقه‌ای همواره شاهد این درگیری‌ها خواهیم بود. دولت جدید در بولیوی تا برگزاری انتخابات می‌تواند حضور خود را تضمین کند و آنچه آمریکایی‌ها به‌طور آشکارانه دنبالش هستند سقوط تمام کشورهای چپ‌گرا در آمریکای جنوبی است که دیدگاه‌های سوسیالیستی و ضد امپریالیستی در آنها بسیار ریشه‌دار است.

روسیه با تمرکز بر تحولات کشورهایی چون سوریه وارد نوع جدیدی از تقابل با آمریکا شد که عرصه درگیری و منازعات میان قدرت‌های بزرگ را در محدوده خاورمیانه، آمریکای لاتین، شرق آسیا و اروپای شرقی گسترش داد. در حال حاضر مساله بولیوی در همین چارچوب قابل بررسی است

■ **آیا تقابل سیاسی و امنیتی میان مسکو و واشنگتن در این محور تشدید می‌شود؟**

رسانه‌های آمریکایی حتی از پناهندگی سیاسی مورالس در روسیه خبر داده بودند اما با ورود وی به مکزیک شرایط عملاً تغییر کرد اما مدیر شبکه RT روسیه در توییت خود از مورالس برای کار در بخش اسپانیایی این شبکه دعوت کرده است. باید به این نکته هم اشاره کرد که غربی‌ها انتخابات دور سوم مورالس را به انتخابات آتی روسیه پیوند می‌زنند. آنها می‌گویند پوتین قصد دارد در انتخابات آینده روسیه که در ۲۰۲۴ برگزار می‌شود شرکت کند و باید همین سناریو را در مسکو هم پیگیری کرد! البته حمایت آمریکایی‌ها از «کارلوس مسا» که در سال ۲۰۰۵ از مقام خود مجبور به استعفا شد و اکنون رهبر اپوزیسیون است به یکی از محورهای افزایش درگیری‌ها پس از انتخابات ماه گذشته در بولیوی مبدل شده بود. آمریکایی‌ها از آنچه در مقابل روسیه در خاورمیانه و شرق اروپا به خصوص در اوکراین با آن روبه‌رو هستند بسیار خشمگین بوده و برنامه اصلی آنها (پس از شکست شورش در ونزوئلا) در آستانه انتخابات آتی ریاست جمهوری این کشور، بر هم‌زدن وضعیت ثبات در بخش‌هایی از آمریکای جنوبی است.

خبر

ترامپ: سر کرده جدید داعش در تیررس آمریکاست

معرض تهاجم ترکیه قرار گرفتند، ناخشنود شدند. ترامپ در سخنرانی خود گفت: همین چند هفته پیش، نیروهای ویژه آمریکا به ساختمان محل حضور البغدادی حمله کردند و تروریست شماره یک جهان را به سزای اعمالش رساندند. به لطف جنگجویان آمریکایی، البغدادی و نفر دوم داعش مرده‌اند و حواس ما به فرد شماره سوم است و وحشت او به پایان رسید.

رئیس جمهوری آمریکادر مراسم روز کهنه‌سربازان، رهبر جدید گروه تروریستی داعش را در کانون توجه قرار داد و بار دیگر کشته شدن ابوبکر البغدادی را هم دستاورد دانست! خبرگزاری فرانسه نوشت، گرچه روسای جمهوری آمریکا اغلب در روز کهنه‌سربازان به قبرستان آرلینگتون در نزدیکی واشنگتن می‌روند و با گذاشتن حلقه گل به کشته‌شدگان جنگ ادای احترام می‌کنند، اما دونالد ترامپ دوشنبه به نیویورک رفت و پیش از رژه سالانه این شهر برای کهنه سربازان سخنرانی کرد. از آنجا که نیویورک عموماً تا حامی نامزدهای دموکرات شناخته می‌شود، استقبال چندان گرمی از ترامپ نشد.

ترامپ ماه گذشته بابت اعلام خروج کامل نیروهای آمریکایی از سوریه مورد انتقاد قرار گرفت و مخالفان و حتی برخی از متحدان هم نسبت به فرصت احیای داعش ابراز نگرانی کرده و از اینکه نیروهای گرد متحد آمریکا در

نمایندگان کنگره آمریکا خواستار لغو سفر اردوغان به واشنگتن شدند

پایگاه اینترنتی کنگره آمریکا نوشت، گروهی از قانون‌گذاران جمهوریخواه و دموکرات مجلس نمایندگان آمریکا: «دونالد ترامپ»، خواستند تا دیدار باراک اوباما، هم‌تای ترکیه‌ای خود را لغو کند. اردوغان بنابرینست امروز (چهارشنبه) در کاخ سفید با ترامپ دیدار کند اما قانون‌گذاران آمریکایی نسبت به این سفر برنامه‌ریزی شده «باز نگرانی شدید» کردند. دلیل این نگرانی عملیات ترکیه در شمال شرقی سوریه اعلام شده است. در نامه این قانون‌گذاران به ترامپ آمده است: «تصمیم رئیس‌جمهور اردوغان برای اشغال شمال شرقی سوریه در تاریخ ۱۹ اکتبر نتایج فاجعه‌باری برای امنیت ملی آمریکا داشته است. این اقدام به اختلاف میان اعضای سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) انجامیده و به بحران انسانی ختم شده است». در ادامه این نامه آمده است: «با توجه به وضعیت فعلی، ما باید داریم که اکنون زمان مناسبی برای دیدار اردوغان از آمریکان نیست و خواستار لغو این سفر هستیم».

خبر

ترور فرمانده گردان‌های القدس در غزه

و گروه‌های مقاومت، دیروز (سه‌شنبه) در پاسخ به ترور «بهاء سلیم ابوعطا»، فرمانده بلند پایه حماس، شهر تل‌آویو و شهر کهای صهیونیست‌نشین را با راسال ده‌ها موشک بمباران کردند. گردان‌های قدس با انتشار بیانیه‌ای اعلام کردند پاسخ به ترور ابوعطا محدود نبوده و به اندازه جنایتی که رژیم صهیونیستی مرتکب شده خواهد بود و گردان‌های قدس در آماده‌باش هستند.

رسانه‌های فلسطینی از هدف گرفتن منزل «بهاء ابو العطا» فرمانده برجسته گردان‌های القدس، شاخه نظامی جهاد اسلامی توسط رژیم صهیونیستی و شهادت وی خبر دادند. گردان‌های القدس ضمن تأیید خبر شهادت بهاء ابو العطا، فرمانده منطقه شرقی در پی آتش‌نیروهای رژیم صهیونیستی در شرق غزه اعلام کرد: همسر ابوالعطاء نیز در این حمله که در محله الشجاعیه در شرق غزه روی داد، به شهادت رسیده است. آویخای ادرعی، سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی نیز گفت: ساختمانی را هدف گرفتیم که رهبر برجسته جنبش جهاد اسلامی در غزه یعنی بهاء ابو العطار آنجا حضور داشت. به گفته وی، این هدف‌گیری در عملیات مشترک ارتش و سازمان امنیت عمومی (شایاک) انجام شد. ادرعی افزود: بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر دستور انجام عملیات را صادر کرده بود. این در حالیست که گردان‌های قدس، شاخه نظامی جنبش جهاد اسلامی فلسطین (حماس)

مورالس به مکزیک پناهنده شد، اما پرو به او بنزین نداد!

وزیر امور خارجه مکزیک روز گذشته اعلام کرد، هواپیمای نیروی هوایی مکزیک «حامل اوو مورالس» بولیوی را به مقصد مکزیکوسیتی ترک کرد، رئیس‌جمهوری مستعفی بولیوی پیشتر اعلام کرد، بولیوی را ترک کرده و به مکزیک که به او پناهندگی سیاسی داده است، می‌رود. وزیر خارجه مکزیک همچنین گفت، طبق کنوانسیون‌های بین‌المللی موجود، مورالس تحت حفاظت مکزیک است. او افزود: «زندگی و سلامتی او به دور از خطر است». در این راستا خبرگزاری اسپوتنیک خبر داده و پیمای نیروی هوایی مکزیک حامل رئیس‌جمهوری مستعفی بولیوی بود، پس از رد درخواست فرود از سوی پرو برای سوخت‌گیری در پاراگوئه به زمین نشست. به گفته منابع محلی، تصمیم برای فرود این هواپیما پس از آن گرفته شد که برخی‌های کنترل پرو، ششیلی و برزیل از عبور هواپیمای حامل مورالس از حریم هوایی خود امتناع کردند و نهایتاً در پاراگوئه فرود آمد.

